

TYHJENNYSKERTOMUS

HÄRÖ

Kuninkaansalin ullakko, E 403

Tyhjennyskertomus

Elias Härö, 1963

Vrt. valokuvat 459-469 sekä tutkimuspiirustukset, sign.:

23.5/ 18

23.6/ 2, 5, 6, 27

23.8/ 44, 105, 131

Työ aloitettiin 11.3.1963 tyhjentämällä Kuninkaansalin holvin päällä ollut täytemaa. Se koostui etupäässä hienosta hiekasta, noesta ja muista palamisjätteistä. Täytemaata oli pinnaltaan jokseenkin tasainen kerros, jonka vahvuus holvin laen kohdalla oli noin 30-40 cm ja tyvessä 140-170 cm. Sivuseinien vierellä holvin tyvessä oli alinna paksuhko kerros hienoksi jauhattua kalkkia (rottien vuoksi?).

Täytekerrosta poistettaessa saatiin esiin länsiseinässä (puolustuskäytävää E 401 vasten) 11 kpl. 25x25 cm suuruista noin 50 cm syvää parrunkoloa, joiden yläsyrrät kulki tasojen +94.50-95.00 välissä. Itäseinässä olivat vastaavat kolot enimmäkseen hävinneet seinää myöhemmin uusittaessa. Länsiseinällä oli useimmissa koloissa vielä jäljellä jätteitä niissä olleista hirsistä.

Ullakon poikki kulki kaksi noin 75 cm levyistä holvin laen päälle tehtyä muuria, joilla oli tasattu holvin laen kaarevuus ja jotka olivat toimineet ortodoksisen kappelin kellotornin hirsirakenteiden perustuksena. Pohjoisempaan, suunnilleen huoneen keskivälissä kul-

keneeseen poikkimuruuriin liittyy länsiseinän vieressä noin 180x180 cm suuruinen lähes säännöllisen kuution muotoinen latomus ja vastaavasti etelänpuoleiseen poikkimuruuriin itäseinän vieressä pohjaltaan osaksi pyöreä latomus.

Pohjoisemman poikkimuruurin pohjoispuolella oli kummankin sivuseinän vieressä noin 80x80 cm suuruiset em. poikkimuruurien korkuiset pilarit, jotka lienevät myös liittyneet kellotornin perustuksiin. Laasti kaikissa näissä muurauksissa oli haurasta, murenevaa kalkkilaastia, ladonta huolittelematonta.

Poikkimuruurit laajennuksineen ja myös pilarit mitattiin, valokuvattiin ja purettiin sen jälkeen pois. Kuninkaansalin holvi oli täten kauttaaltaan näkyvissä pohjoisosasta eroitettua huoneen E 402 alle jäävää osaa lukuunottamatta. Tähän huoneeseen ullakon puolelta johtava ovi-aukko purettiin myöhäisestä tiiliumpeenmuurauksesta.

Holvin päällä oli holvaamiseen käytettyjen liuskemaisten eri pituisten kivien muodostama epätasainen pinta hyvin näkyvissä vaikka kivien väljää ei voitukaan puhdistaa. Holvin vahvuus oli laen kohdalla ohuimmissa paikoissa vain noin 40 cm, tyvissä keskimäärin 80 cm. Holvin laen eteläpuolella kulkenut halkeama puhdistettiin puhaltamalla ja tarkoituksena oli injektoida se. Rako osottautui kuitenkin niin suureksi, että se voitiin ainoastaan rapata kiilakiviä käyttäen päältä.

Holvin tukemiseksi asetettavia vetotankoja varten porattiin ullakon sivuseinien läpi ulottuvat reiät, joihin vetotangot asetettiin. Sen jälkeen valettiin neljä teräsbetonipalkkia, joiden avulla tangot kiristettiin (tehdyistä töistä tarkemmin vrt. konstruktiopiirustukset).

Eri työvaiheet valokuvattiin ja osaksi filmattiinkin.

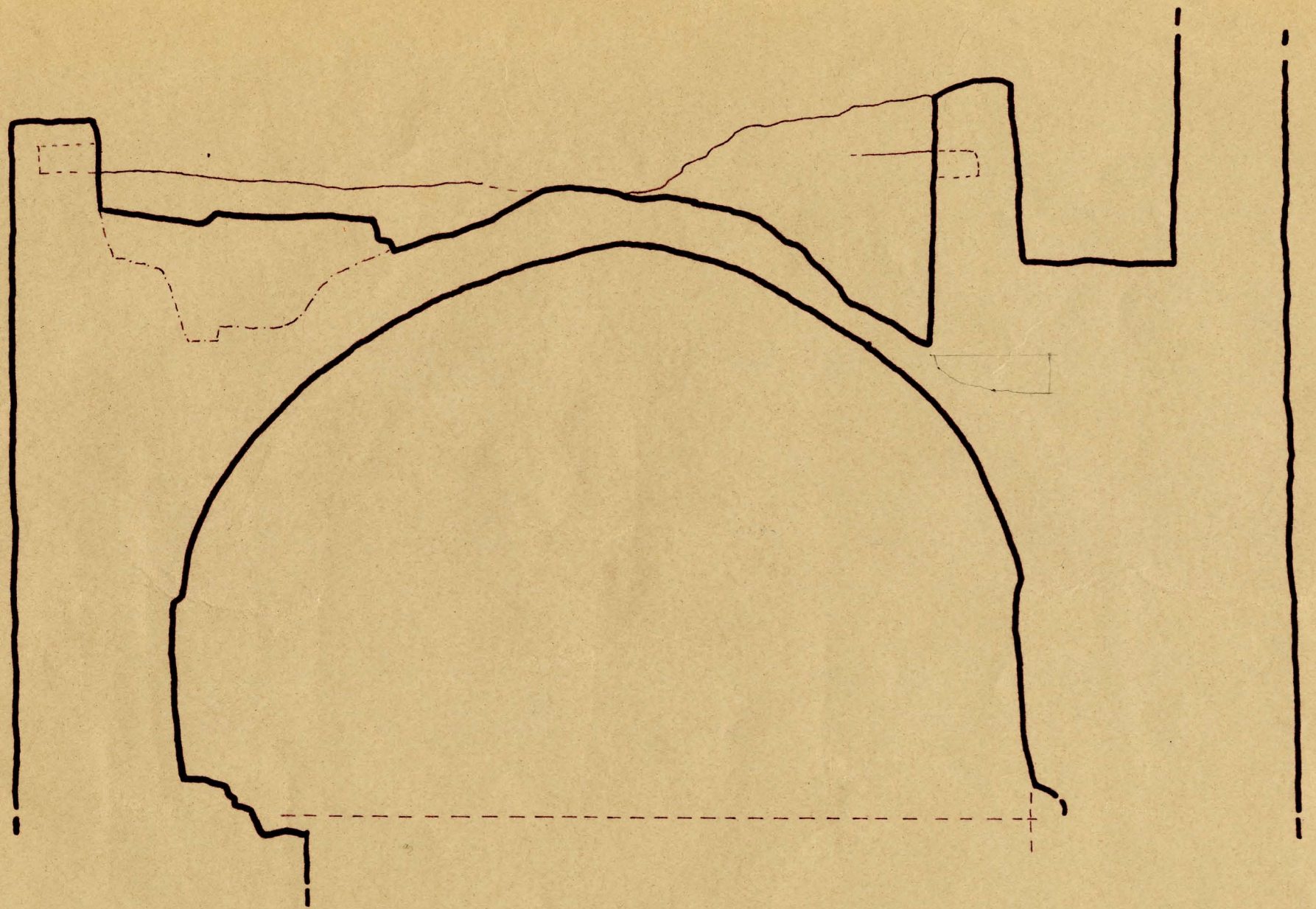
Ullakolta poistettua täytemaata ei seulottu. Yksi raha v:lta sekä muutamia rautakuulia löydettiin.

E301

Kuninkaanniemi ullakon
pualustuskäytännön alue

Käytännön alla oli n. 10-30 cm
korkea tyhjä tila, joka alkoi 477 cm
päästä käytännön päältä alavaeta
etelästä sisäseinästä.
Pituus 150 cm.

KUVA 13
P.K. 1963

+ 90.00

+ 90.00

C - C

LIUSKAKIVILATTIAN KORKEUS
(E361) RITARISALIN TERASSILLA (ETELÄPÄÄ)
ON $\nabla + 88.50$